

Особливості розвитку психомоторики працівників патрульної служби міліції із застосуванням типових програм

Simko R.T. Psychomotor features development of patrol police workers using standard programs / R.T. Simko // Problems of Modern Psychology : Collection of research papers of Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University, G.S. Kostiuks Institute of Psychology at the National Academy of Pedagogical Science of Ukraine / scientific editing by S.D.Maksymenko, L.A.Onufriieva. – Issue 27. – Kamianets-Podilskyi : Aksioma, 2015. – P. 510–521.

Р.Т. Сімко. Особливості розвитку психомоторики працівників патрульної служби міліції із застосуванням типових програм. У статті розкрито проблеми розвитку психомоторики співробітників патрульної служби міліції із застосуванням типових програм. Констатовано, що виконання суб'єктами своїх службових обов'язків в умовах екстремальної діяльності вимагає від них точних безпомилкових і швидких дій.

Встановлено, що ефективність дій в ризиконебезпечних ситуаціях залежить, по-перше, від емоційної стійкості працівників патрульної служби. Досліджувати її доцільно за показниками часу перебудови координації рухів та помилки перебудови координації рухів в умовах змагань. Другим показником, що впливає на ефективність екстремальної діяльності є здатність суб'єкта до переробки інформації, яку можна вивчати за кількістю правильно і помилково простежених ліній методики «переплутані лінії» (ступінь концентрації зорової уваги) в умовах дефіциту часу. Третім показником є точність рухів, яку досліджують за відтворенням просторових характеристик ходьби на 7 метрів та точністю реакції на об'єкт, що рухається.

Доведено, що застосування типових програм розвитку психомоторики співробітників патрульної служби міліції дозволяє дещо покращити їх фізичні якості, а теоретичними засадами дослідження розкритих проблем може бути діяльнісна парадигма.

Ключові слова: психомоторика, патрульна служба міліції, фізична підготовка, психологічна підготовка, емоційна стійкість, здатність до переробки інформації, точність рухів у психомоторних діях, швидкість, сила, витривалість, спритність.

Р.Т. Сімко. Особенности развития психомоторики работников патрульной службы милиции с применением типичных программ. В статье раскрыты проблемы развития психомоторики сотрудников патрульной службы милиции с применением типичных программ. Кон-

статировано, что выполнение субъектами своих служебных обязанностей в условиях экстремальной деятельности требует от них точных безошибочных и быстрых действий.

Установлено, что эффективность действий в опасных ситуациях зависит, прежде всего, от эмоциональной устойчивости работников патрульной службы. Исследовать её целесообразно по показателям времени перестройки координации движений и ошибки перестройки координации движений в условиях соревнований. Вторым показателем, влияющим на эффективность экстремальной деятельности, является способность субъекта к переработке информации, которую можно изучать по количеству правильно и ошибочно прослеженных линий методики «перепутанные линии» (степень концентрации зрительного внимания) в условиях дефицита времени. Третьим показателем является точность движений, которую исследуют воспроизведением пространственных характеристик ходьбы на 7 метров и точностью реакции на движущийся объект.

Доказано, что применение типичных программ для развития психомоторики сотрудников патрульной службы милиции позволяет несколько улучшить их физические качества, а теоретическими основами исследования раскрытых проблем может быть деятельностьная парадигма.

Ключевые слова: психомоторика, патрульная служба милиции, физическая подготовка, психологическая подготовка, эмоциональная устойчивость, способность к переработке информации, точность движений в психомоторных действиях, скорость, сила, выносливость, ловкость.

Постановка проблеми. На підставі аналізу матеріалів спостережень щодо готовності співробітників патрульної служби міліції до діяльності в екстремальних умовах можна стверджувати, що вона має складну динамічну структуру, визначається специфікою ризиконебезпечної активності і може бути психологічною, фізіологічною, фізичною. Психологічна готовність до виконання своїх професійних обов'язків є відображенням сукупності емоційних, інтелектуальних, вольових і мотиваційних сторін психіки людини [5; 6]. Стан готовності може характеризуватися такими показниками як: ставлення особистості до передбачуваної активності, певні вміння та навички, знання, наявність адекватних вимогам конкретної активності рис характеру [7; 11]. Готовність – важлива передумова будь-якої цілеспрямованої активності суб'єкта і особливо в ризиконебезпечних умовах. Вона визначається чинниками зовнішнього та внутрішнього порядку, до яких можна віднести роботу різних систем та органів людського тіла, зокрема і моторики [1; 4; 9; 12].

Мета статті – провести аналіз особливостей формування емоційної стійкості, здатності до переробки інформації, точнос-

ті рухів у психомоторних діях, прояву психомоторних якостей суб'єктів засобами фізичної та психологічної підготовки із застосуванням типових програм.

Для досягнення поставленої мети використовувались тестові методики дослідження спроможності особистості до перебудови моторного стереотипу письма (за К. Платоновим [10]), ступеня концентрації зорової уваги (методика «переплутані лінії»), точності відтворення рухів у просторі за допомогою ходьби на 7 метрів та точності реакції на об'єкт, що рухається (за В. Клименком [3]); метод експертної оцінки ефективності діяльності працівників патрульної служби міліції в екстремальних умовах та прояву психомоторної якості спритності; метод визначення особливостей психомоторики співробітників патрульної служби міліції у діях на прояв швидкості (біг 100 м на швидкість), сили (підтягування на високій поперечині на кількість), витривалості (біг 1000 м на швидкість).

З метою розв'язання поставленої проблеми була створена група з 37 співробітників патрульної служби міліції 23-29 років (чоловіків).

Одним із інформативних показників готовності суб'єкта до прояву психомоторних якостей в екстремальних умовах є емоційна стійкість, яку ми досліджували за можливістю переробки психомоторного стереотипу письма в умовах змагань. За 14 тижнів формувального експерименту обстежувані зменшили показники часу переробки координації рухів з $342,12 \pm 5,01$ до $328,81 \pm 4,91$ с (табл. 1). Різниця між середніми арифметичними ($13,31 \pm 0,26$ с) статистично не достовірна $p > 0,05$.

Таблиця 1

Зміни прояву емоційної стійкості, здатності до переробки інформації, точності рухів у психомоторних діях досліджуваних після 14 тижнів тренувальних занять

Показники, що досліджувались	Кількісні характеристики		
	до формувального експерименту, $M \pm m$	після 14 тижнів тренувальних занять, $M \pm m$	різниця
Час перебудови координації рухів в умовах змагань, с	$342,12 \pm 5,01$	$328,81 \pm 4,91$	$13,31 \pm 0,26$
Помилка перебудови координації рухів в умовах змагань, п	$103,17 \pm 2,45$	$97,59 \pm 2,24$	$5,58 \pm 0,18$

Кількість правильно простежених ліній, n	17,14±0,29	17,92±0,39	0,78±0,11
Кількість помилок при простежуванні ліній, n	3,02±0,20	2,69±0,17	0,33±0,08
Точність відтворення просторових характеристик рухів, см	17,01±0,96	15,62±0,87	1,39±0,16
Точність реакції на об'єкт, що рухається, с	0,013±0,001	0,011±0,001	0,002±0,001

Загалом стійкість щодо проявів психомоторних якостей – це активно-дійовий стан особистості та її певна поведінка в екстремальних умовах, що мобілізує сили з метою виконання будь-якого завдання для досягнення необхідного результату, в якому і визначається ефективність ризиконебезпечної діяльності.

Спостереження доводять, що ефективність сучасної професійної діяльності працівників патрульної служби міліції залежить від забезпечення їх високої емоційної стійкості. Виконання своїх професійних обов'язків, розв'язання поточних завдань, що виникають під час ризиконебезпечної діяльності, супроводжується високою відповідальністю працівників правоохоронних органів.

Захист життя та здоров'я громадян пов'язаний з постійним ризиком, з можливістю застосування спеціальних засобів та вогнепальної табельної зброї. Усі ці характеристики зумовлюють необхідність якісної підготовки працівників патрульної служби міліції до ефективного вияву психомоторних якостей в екстремальних умовах.

Другим показником емоційної стійкості в нашому дослідженні є помилка перебудови координації рухів письма в умовах змагань. За час формувального експерименту цей показник у досліджуваних зменшився з 103,17±2,45 до 97,59±2,24. Різниця між середніми арифметичними (5,58±0,18) статистично не достовірна $p > 0,05$.

Отже, сьогодні в системі службової підготовки працівників патрульної служби міліції заняття щодо формування емоційної стійкості і виконання своїх професійних обов'язків в екстремальних умовах не завжди дають необхідні результати і проводяться на не належному науково-методичному і практичному рівні.

Спостереження показують, що в більш широких виявах це призводить до формування репродуктивного способу розв'язання професійних психомоторних завдань. Обсяг і якість засвоєних

суб'єктом професійних знань, умінь та навичок є недостатніми для дій в екстремальних умовах. У частини співробітників проявляється пасивність та низький рівень мотивації до службової діяльності. Помітними є і певні суперечності в професійній діяльності міліціонерів. Так, молоді співробітники патрульної служби прагнуть до особистісно-професійного розвитку, а правоохоронна діяльність блокує прояви ініціативи та творчості. Рівень вимог до професійної підготовки працівників патрульної служби міліції не співвідносяться з їх соціальним статусом, а також з системою морального та матеріального стимулювання. Співробітники патрульної служби міліції прагнуть до підвищення свого особистісно-професійного рівня підготовленості, але постійні позапланові завдання, відсутність умов для належного відпочинку, ненормований робочий день, несення служби переважно в вечірній та нічний час, висока завантаженість зашкоджують реалізації їх планів.

Інформативним показником готовності суб'єкта до прояву психомоторних якостей в екстремальних умовах є здатність до переробки інформації, яку ми вивчали за кількістю правильно простежених ліній методики «переплутані лінії» (ступінь концентрації зорової уваги) в умовах дефіциту часу. За 14 тижнів участі у формувальному експерименті досліджувані збільшили кількість правильно простежених ліній з $17,14 \pm 0,23$ до $17,92 \pm 0,39$ (табл. 1). Різниця між середніми арифметичними ($0,78 \pm 0,11$) статистично не достовірна $p > 0,05$.

Подолання недоліків переробки інформації в умовах дефіциту часу неможливе без цілеспрямованої роботи з формування відповідного рівня концентрації уваги як динамічної складової системи психічних пізнавальних процесів.

Другим показником здатності до переробки інформації є кількість помилок при простежуванні ліній в умовах дефіциту часу. За час формувального експерименту цей показник в досліджуваних зменшився з $3,02 \pm 0,20$ до $2,69 \pm 0,17$ помилок. Різниця між середніми арифметичними ($0,33 \pm 0,08$) статистично не достовірна $p > 0,05$.

Враховуючи психологічні особливості та сутність професійної діяльності міліціонера патрульної служби, можна стверджувати, що його готовність до прояву психомоторних якостей в екстремальних умовах є складовою загальної готовності. Остання, як вже зазначалось є комплексним, динамічним психічним утворенням. Загальна психологічна готовність складається з низки компонентів: мотиваційного, орієнтаційного, емоційно-вольо-

вого, особистісно-операціонального, оціночно-рефлексивного. Мотиваційний компонент ми розглядали як систему мотивів, що спонукає особистість до професійної діяльності, активізує та скеровує міліціонера патрульної служби на досягнення бажаних результатів у своїй ризиконебезпечній діяльності. Орієнтаційний компонент співробітників міліції визначався нами за сформованістю психічних пізнавальних процесів. Емоційно-вольовий компонент суб'єкта професійної діяльності характеризувався нами за емоційним фоном і вольовими рисами, відповідальним ставленням до виконання своїх службових обов'язків, наполегливістю у досягненні професійно значимої складної мети, функціонуванням навичок емоційно-вольової саморегуляції, позитивними емоціями від ефективних результатів своєї діяльності. В особистісно-операціональний компонент готовності ми включали необхідні для успішної службової діяльності в ризиконебезпечних умовах професійні якості (самоконтроль, тип нервової системи, дисциплінованість, відповідальність, емпатійність, альтруїзм, комунікабельність, тактовність), а також рівень розвитку професійних знань, умінь і навичок. Оціночно-рефлексивний компонент виявлявся нами за самоаналізом співробітниками патрульної служби результатів власної професійної діяльності. Проте перераховані загальні, типові компоненти готовності суб'єкта до діяльності, за якими ми спостерігали, кількісно нами не вивчалися.

Важливим спеціальним показником готовності суб'єкта до прояву психомоторних якостей в екстремальних умовах є точність рухів. За 14 тижнів формувального експерименту досліджувані покращили точність відтворення просторових характеристик рухів ходьби на 7 метрів з $17,01 \pm 0,96$ до $15,62 \pm 0,87$ см (табл. 1). Різниця між середніми арифметичними ($1,39 \pm 0,16$) статистично не достовірна $p > 0,05$.

Ми враховували те, що співробітники патрульної служби міліції, які безпосередньо розв'язують завдання по охороні громадського порядку, здійснюють значні переміщення, тривалий час знаходяться у русі, вирішують конфліктні ситуації між громадянами, затримують порушників правопорядку і злочинців, забезпечують дотримання законності в місцях масових заходів – виконують значну кількість психомоторних дій.

У зв'язку з цим проблема підвищення рівня психомоторних можливостей кадрового складу патрульної служби міліції стає ще більш гострою. Співробітники, що діють в ризиконебезпечних умовах, повинні володіти певним набором координаційних

можливостей, необхідних для виконання професійних психомоторних дій, що відповідають специфіці роботи. Отже, вони мають володіти і такими психомоторними якостями, які будуть сприяти ефективному виконанню професійних обов'язків.

Одним із таких показників психомоторного розвитку суб'єкта є точність його реакції на об'єкт, що рухається. У обстежуваних за час формувального експерименту цей показник покращився з $0,013 \pm 0,001$ до $0,011 \pm 0,001$ с (табл. 1). Різниця між середніми арифметичними ($0,002 \pm 0,001$ с) статистично не достовірна $p > 0,05$.

Відповідно до професійних вимог, ми проводили розвиток психомоторних якостей працівників патрульної служби міліції, який здійснювався у процесі оперативно-службової діяльності та під час занять з фізичної і психологічної підготовки. Від успішності цього розвитку залежить ефективність розв'язання службових завдань і кінцевий результат роботи суб'єкта в екстремальних умовах.

Проте, аналізуючи роботу органів внутрішніх справ, спостерігаємо, що якість виконання службових обов'язків змінити досить складно. На це вказують, зокрема: низькі показники фізичної та психологічної підготовленості, плинність кадрів, непоодинокі випадки порушення дисципліни та законності серед співробітників патрульної служби міліції. Тобто існує потреба оптимізації й активізації процесу фізичної та психологічної підготовки, з метою вироблення необхідних для служби психомоторних якостей шляхом цілеспрямованого впливу на працівника.

У досліджуваних показники швидкості (біг 100 м) за час участі у формувальному експерименті зросли з $13,68 \pm 0,08$ до $13,57 \pm 0,07$ с (табл. 2). Різниця між середніми арифметичними ($0,11 \pm 0,04$ с) статистично не достовірна $p > 0,05$.

Таблиця 2

Зміни прояву психомоторних якостей та ефективності діяльності в екстремальних умовах досліджуваних після 14 тижнів тренувальних занять

Показники, що досліджувались	Кількісні характеристики		
	до формувального експерименту, $M \pm m$	після 14 тижнів тренувальних занять, $M \pm m$	різниця
Швидкість (біг 100 м), с	$13,68 \pm 0,08$	$13,57 \pm 0,07$	$0,11 \pm 0,04$
Сила (підтягування), п	$12,71 \pm 0,34$	$12,94 \pm 0,32$	$0,23 \pm 0,08$
Витривалість (біг 1000 м), с	$211,04 \pm 1,17$	$208,01 \pm 1,08$	$3,03 \pm 0,25$

Спритність (прийоми самооборони без зброї), бали	8,33±0,25	8,61±0,24	0,28±0,07
Ефективність діяльності в екстремальних умовах, бали	8,26±0,27	8,59±0,25	0,33±0,09

Загалом здійснюючи фізичну і психологічну підготовку ми керувалися рядом нормативних документів: наказ МВС України від 25.11.2003 р. № 1444 «Про організацію професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України», наказ МВС України від 28.07.2004 р. № 842 «Про подальший розвиток служби психологічного забезпечення оперативно-службової діяльності органів внутрішніх справ України», наказ МВС України від 09.02.2011р. № 28 «Про затвердження Положення про організацію наставництва в органах внутрішніх справ України», Наказ МВС України від 24.04.2009 р. № 1771 «Про організацію початкової підготовки працівників органів внутрішніх справ».

Згідно вищезазначених нормативних актів, до системи професійної підготовки в органах внутрішніх справ також входять службова та медична підготовка.

Першим етапом підготовки, який у різний час проходили всі учасники експерименту, був відбір кандидатів на службу (проходження медкомісії, проведення психологічних тестів з метою визначення профпридатності тощо). У подальшому в період випробувального строку зі всіма досліджуваними проводилась початкова підготовка, яка організовувалась згідно нормативних актів послідовно в три етапи: 1-й – навчання за місцем служби під керівництвом безпосередніх керівників та наставників; 2-й – навчання на курсах початкової підготовки (спеціалізації) в навчальних закладах міністерства внутрішніх справ; 3-й – стажування на посаді за місцем служби.

Наступним етапом професійної підготовки всіх досліджуваних співробітників органів внутрішніх справ було проведення занять безпосередньо в підрозділах системи міністерства внутрішніх справ. Заняття проводились з урахуванням специфіки роботи патрульної служби міліції. В підрозділах проводився і формувальний експеримент.

У обстежуваних за час формувального експерименту (заняття в підрозділах) покращилися показники сили (підтягування на високій поперечині) з $12,74 \pm 0,34$ до $12,94 \pm 0,32$. Різниця між середніми арифметичними ($0,23 \pm 0,08$) статистично не достовірна $p > 0,05$.

Ми враховували, що робота по формуванню різних психомоторних якостей має багато специфічних відмінностей, які в першу чергу пов'язані з різними механізмами їх проявів, а також засобів, що застосовуються у процесі тренування – як матеріально-технічних, методичних, так і психологічних.

Специфіка патрульної служби міліції полягає в тому, що служба в цьому підрозділі організована таким чином, що міліціонери виконують свої обов'язки з охорони громадського порядку переважно, як вже зазначалось, у вечірній та нічний час шляхом пішого патрулювання, що вимагає значної витривалості. Розвитку цієї психомоторної якості зазвичай у всіх підрозділах приділяється належна увага.

За час участі в нашому формувальному експерименті у досліджуваних покращились показники витривалості (біг 1000 м) з $211,04 \pm$ до $208,01$ с. Різниця між середніми арифметичними ($3,03 \pm 0,25$ с) статистично не достовірна $p > 0,05$.

Співробітникам патрульної служби, враховуючи особливості їх професійної діяльності, необхідна така психомоторна якість як спритність. Ми розвивали її у процесі виконання різних видів діяльності та спеціально організованого навчання швидко й ефективно розв'язувати нестандартні психомоторні завдання [8]. Всі психомоторні якості щільно пов'язані з особистісними рисами, проте, насамперед це характерно для спритності, наявність якої у суб'єкта є важливою передумовою успішного оволодіння ризиконебезпечною професією.

Спостереження показують, що успішне виконання завдань працівниками патрульної служби міліції залежить від рівня розвитку в них спритності, вмілих і активних дій під час професійної діяльності. Безперечно, психомоторну готовність працівника забезпечує сукупність всіх психомоторних якостей, властивостей нервової системи і рис особистості, які разом зумовлюють стан змобілізованості психомоторики, налаштованість суб'єкта на найбільш доцільні, активні та рішучі дії в складних ризиконебезпечних для життя і здоров'я умовах виконання службових обов'язків. Водночас спритність в цих умовах виступає своєрідним інтегруючим всі інші психомоторні якості чинником [2].

У досліджуваних за 14 тижнів формувального експерименту покращились показники спритності (техніка володіння прийомами самооборони без зброї) з $8,33 \pm 0,25$ до $8,61 \pm 0,24$ бала. Різниця між середніми арифметичними ($0,28 \pm 0,07$ бала) статистично не достовірна $p > 0,05$.

У цілому в обстежуваних за час формувального експерименту покращилися показники ефективності діяльності в екстремальних умовах з $8,26 \pm 0,27$ до $8,59 \pm 0,25$ бала. Різниця між середніми арифметичними ($0,33 \pm 0,09$ бала) статистично не достовірною $p > 0,05$

Вивчаючи особливості фізичної і психологічної підготовки та їх вплив на ефективність професійної діяльності суб'єкта в ризиконебезпечних умовах, ми використовували, як вже зазначалось, діяльнісний підхід, одним із основних принципів якого є принцип єдності свідомості та діяльності, зокрема, в ризиконебезпечних умовах.

Висновки. Діяльнісний підхід забезпечує єдність розвитку психіки і моторики, дозволяє визначати й обґрунтовувати умови розвитку професійних психомоторних якостей і особистісних рис водночас. Він передбачає максимальний розвиток психомоторики суб'єкта шляхом залучення його до різних змістових складових фізичної та психологічної підготовки.

Діяльнісний підхід уможлиблює реалізацію в якості мети розвитку психомоторики співробітників патрульної служби міліції з урахуванням сутності й особливостей їх професійної діяльності та специфіки розвитку їх особистісного потенціалу в навчально-виховному процесі професійної підготовки із застосуванням типових програм.

Психомоторна підготовленість разом з іншими складовими підготовленості до діяльності визначає здатність суб'єкта виконати її в ризиконебезпечних умовах. Вона передбачає, як було доведено, високий рівень розвитку емоційної стійкості, здатності до переробки інформації, точності рухів, необхідних для досягнення успіху в діяльності та реалізується у спонукальній, виконавчій та регулювальній функціях.

Список використаних джерел

1. Ильин Е. П. Психомоторная организация человека : учебник для вузов / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2003. – 384 с.
2. Ильин Е. П. Психология спорта / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2009. – 352 с.
3. Клименко В. В. Психомоторные способности юного спортсмена / В. В. Клименко. – К. : Здоров'я, 1987. – 165 с.
4. Клименко В. В. Психология спорта : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. В. Клименко. – К. : МАУП, 2007. – 432 с.
5. Корольчук М. С. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах /

- М. С. Корольчук, В.М. Крайнюк. – К. : Ніка-Центр, 2006. – 580 с.
6. Леонова А. Б. Основные подходы к изучению профессионального стресса / А. Б. Леонова // Вестник Московского университета. – Сер. 14. Психология. – 2000. – № 3. – С. 4-21.
  7. Меерсон Ф. З. Адаптация к стрессорным ситуациям и физическим нагрузкам / Ф. З. Меерсон, М. Г. Пшенникова. – М. : Медицина, 1988. – 256 с.
  8. Моляко В. О. Обдарованість, творчість, здібності. Теорія, методика, результати досліджень / В.О. Моляко, О.Л. Музика. – Житомир : Рута, 2006. – 320 с.
  9. Озёров В. П. Психомоторные способности человека / В. П. Озеров. – Дубно : Феникс + , 2002. – 320 с.
  10. Платонов К. К. Психологический практикум / К.К. Платонов. – М. : Высшая школа, 1980. – 165 с.
  11. Смирнов В. Н. Особенности профессиональной экстремально-психологической подготовки сотрудников специальных подразделений органов внутренних дел: монография / В. Н. Смирнов. – Домодедово : ВИПК МВД России, 2003. – 287 с.
  12. Сурков Е. Н. Психомоторика спортсмена / Е.Н. Сурков. – М. : Физкультура и спорт, 1984. – 126 с.

Spysok vykorystanyh dzherel

1. Il'in E. P. Psihomotornaya organizaciya cheloveka : uchebnik dlya vuzov / E. P. Il'in. – SPb. : Piter, 2003. – 384 s.
2. Il'in E. P. Psihologiya sporta / E. P. Il'in. – SPb. : Piter, 2009. – 352 s.
3. Klimenko V. V. Psihomotornye sposobnosti yunogo sportsmena / V.V. Klimenko. – K. : Zdorov'ya, 1987. – 165 s.
4. Klymenko V. V. Psihologija sportu : navch. posib. dlja stud. vyshh. navch. zakl. / V.V. Klymenko. – K. : MAUP, 2007. – 432 s.
5. Korol'chuk M. S. Social'no-psihologichne zabezpechennja dijial'nosti v zvyhajnyh ta ekstremal'nyh umovah / M. S. Korol'chuk, V. M. Krajnjuk. – K. : Nika-Centr, 2006. – 580 s.
6. Leonova A. B. Osnovnye podhody k izucheniyu professional'nogo stressa / A. B. Leonova // Vestnik Moskovskogo universiteta. – Ser. 14. Psihologiya. – 2000. – № 3. – S. 4-21.
7. Meerson F. Z. Adaptaciya k stressornym situacijam i fizicheskim nagruzkam / F. Z. Meerson, M. G. Pshennikova. – M. : Medicina, 1988. – 256 s.

8. Moljako V. O. Obdarovanist', tvorchist', zdibnosti. Teorija, metodyka, rezul'taty doslidzhen' / V.O. Moljako, O.L. Muzyka. – Zhytomyr : Ruta, 2006. – 320 s.
9. Ozerov V. P. Psihomotornye sposobnosti cheloveka / V.P. Ozerov. – Dubno : Feniks + , 2002. – 320 s.
10. Platonov K. K. Psihologicheskij praktikum / K.K. Platonov. – M. : Vysshaya shkola, 1980. – 165 s.
11. Smirnov V. N. Osobennosti professional'noj ehkstremal'no-psihologicheskoy podgotovki sotrudnikov special'nyh podrazdelenij organov vnutrennih del: monografiya / V. N. Smirnov. – Domodedovo : VIPK MVD Rossii, 2003. – 287 s.
12. Surkov E. N. Psihomotorika sportsmena / E.N. Surkov. – M. : Fizkul'tura i sport, 1984. – 126 s.

R.T. Simko. Psychomotor features development of patrol police workers using standard programs. The article deals with the problem of psychomotor development of patrol police workers using standard programs. It is noted that the subjects' discharge of their official duties in an extreme activities requires their exact faultless and quick actions.

The effectiveness of actions in dangerous situations is established to be dependent primarily on emotional stability of patrol police workers. It is reasonably to study it according to the time indices of reformation of movements' coordination and errors of reformation of movements' coordination in terms of competitions. Another indicator influencing the effectiveness of extreme activity is the subject's ability of information processing, which can be studied by the number of correctly and incorrectly traced lines of technique "mixed lines" (the degree of concentration of visual attention) in terms of time shortage. The third indicator is the exactness of movements that is studied by the spatial characteristics of walking at 7 meters distance and exactness of response to a moving object.

The application of model programs of patrol police workers' psychomotor development is proved to improve their physical qualities, and theoretical principles of solved problems' research can be activity paradigm.

Key words: psychomotor, patrol police service, physical training, psychological training, emotional stability, ability to information processing, exactness of movements in psychomotor activities, speed, strength, endurance, agility.

Received October 22, 2014
Revised November 17, 2014
Accepted December 02, 2014